

Marijan F. Kranjc, generalmajor v pokoju
Ocena knjige:

Draga Potočnjak

SKRITO POVELJE

Sanja, Ljubljana, 2013

Avtorica je na kraju svoje izredno zanimive knjige objavila tudi seznam 92 oseb s katerimi se je pogovarjala ali pa so ji nudili določeno informacijo. Med njimi je navedla tudi moje ime.

Vendar moram povedati, da avtorica ni sprejela niti navedla moje verzije sestrelitve gazele oz. kapetan I. razreda **Tonija Mrlaka**. Ker gre verjetno tudi za verzijo JLA, bo pač potrebno počakati na trenutek, ko bodo v Srbiji odprli arhive JLA. Dejstvo je, da je Toni Mrlak umrl 27. Junija 1991 v uniformi JLA in pri opravljanju službene dolžnosti, ko je vojakom v Vrhniko nameraval prepeljati nekaj kruha. Kapetan I. razreda Toni Mrlak ni bil proglašen za dezerterja iz JLA. Avtorica je nekajkrat citirala moje navedbe iz ***Balkanskega vojaškega poligona*** (Borec Ljubljana, 1998), ki pa se ne nanašajo na tragično smrt Tonija Mrlaka.

Čeprav so gazelo sestrelili pripadniki TO Slovenije, je slovenska država postavila Toniju Mrlaku v Rožni dolini spomenik z napisom:

ZA SAMOSTOJNO SLOVENIJO
PILOT
TONI MRLAK
27. JUNIJ 1991

Avtorica si je zastavila nalogo, da razišče in ugotovi, zakaj je bil Toni Mrlak sestreljen, predvsem pa kdo je to ukazal, saj je slovenska javnost bila tudi obveščena, da je Toni Mrlak nameraval preiti na stran TO Slovenije.

Ker je družina pokojnega Tonija Mrlaka šele po devetih letih uspela dobiti uradno priznanje, da je Toni Mrlak sodeloval s TO, s tem pa tudi določene socialne beneficije, se je avtorica, tudi svakinja, lotila nenavadne raziskave o vzrokih smrti Tonija Mrlaka.

Moram poudariti, da je avtorica z odliko opravila temeljito kriminalistično in obenem protiobveščevalno preiskavo, tudi z imeni in priimki (ne bom jih ponavljal), v kateri je:

- (1) odkrila in tudi objavila dokument s podpisi **treh odgovornih oseb**, ki so v smislu poveljniške odgovornosti **ukazali ognjeno delovanje** tudi na helikopterje (seveda neoborožene, kakršne je JLA tedaj imela);
- (2) posebej je navedla ministra, ki je »**sugeriral**« sestrelitev helikopterja;

- (3) predstavila je poveljnika elitne vojaške enote TO Slovenije, ki se je pred tem že sam pohvalil, da je **ukazal sestrelitev »prvega helikopterja«** JLA;
- (4) približala se je tudi **dvema strelcema**, tudi odlikovancema, ki sta streljala na gazelo in jo z drugo raketo tudi sestrelila;
- (5) delno je prikazala, da naj bi pokojni Mrlak najprej »sodeloval« s svojim **stricem**, ki je bil načelnik MSNZ v Ljubljani, zatem s **poveljnikom miličniške letalske enote** na Brniku in nazadnje celo z namestnikom ministra za obrambo oz. **ministrom** za informiranje, pri čemer je dejstvo, da niti eden od njih **ni bil zakonski pooblaščen** za tajno angažiranje sodelavcev med bivšimi pripadniki JLA (to sta bila le VIS in VOMO);
- (6) argumentirano je ugotovila, da **ni šlo** za »**največjo napako**« niti za »**najbolj tragično žrtev**« desetdnevne vojne za Slovenije, temveč za »**namerno sestrelitev**« neoboroženega helikopterja JLA;
- (7) delno je prikazala »**veselje**« v republiški koordinaciji, pa tudi medijske manipulaciji glede same sestrelitve – z besedo »**končno**«, saj je navedla odgovorno osebo, ki je zatrdila, da je sestrelitev gazela bil »**prvi preobrat v vojni**« in da je tako »**padla tudi psihološka pregrada**« med pripadniki TO Slovenije za bojno delovanje proti agresorski JLA;
- (8) avtorica je tudi ugotovila, da je menda šlo za »**prvi, vzorčni primer**« skrivanja podatkov o žrtvah desetdnevnihih spopadov v Sloveniji;
- (9) predstavila je zares žalostno zgodovino devetletnega iskanja pokojnikove družine za javno priznanje o Mrlakovem sodelovanju s »slovensko državo«, saj je očitno, da pravih dokumentov o tem ni bilo, o čemer priča tudi javni spor med bivšim (prvim) direktorjem VOMA in (drugim) obrambnim ministrom;
- (10) avtorica je dejansko **osramotila zgodovinarje** in druge organe pregona (tožilstvo, varnostne in kriminalistične službe), da niso doslej raziskali tega primera, pa tudi to, da subjektivne izjave neposrednih udeležencev niso vedno verodostojne, pa tako zgodovino ne morejo pisati neposredni udeleženci;
- (11) avtorica je vzporedno prikazala tudi angažiranje nekaterih glavnih akterjev v **drugih aferah**, predvsem v prodaji oz. preprodaji orožja;
- (12) ko je skeptična avtorica na koncu svojega raziskovanja obiskala še bivšega predsednika slovenskega parlamenta, tudi odličnega pravnika, ni mogla verjeti njegovi oceni, da je dejansko »**REŠILA UGANKO, SAJ JE ODKRILA U...**«;
- (13) tako je njena knjiga, sicer izredno dokumentirana in senzibilna literarna proza, obenem tudi **obtožni predlog** za eno od prvih tragičnih zgodb slovenske državnosti.

Avtorici sem posredoval nekaj popravkov (verjetno ni imela korektorja za vojaško-varnostne zadeve), saj sem prepričan, da bo morala kmalu pripraviti 2. izdajo svoje knjige – uspešnice!

Povelje za sestrelitev Tonija Mrlaka ni več skrito!

To zdaj vemo!

Ko bo Srbija v bližnji prihodnosti postala članica EU in NATA, bo potrebno zahtevati arhivske dokumente JLA, da bo javnost zvedela tudi za verzijo JLA.

Skupaj s Tonijem Mrlakom je umrl tudi njegov tehnik, starejši vodnik Bojanče Sibinovski, Makedonec, pa bo tako šele zdaj makedonska javnost zvedela kdo je dejansko kriv za njegovo smrt.

Knjigo *Skrito povelje* je potrebno enostavno prebrati!